T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2018/890
KARAR NO : 2019/65
KARAR TR : 28.01.2019

ÖZET:Menemen İcra Müdürlüğü dosyasından tahsil edilen Katma Değer Vergisi ve Damga Vergisinin; dava konusu taşınmaz üzerinde "1. Derecede Arkeolojik Sit Alanı"içerisinde olduğuna dair kayıt bulunduğu, her türlü vergi resim ve harçtan muaf olduğu, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin Yasaya aykırı olduğu ileri sürülerek, iptali ile KDV ve damga vergisinin iadesi istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : S.G.
Vekili : Av.A.G.
Davalı: Adli Yargıda Menemen Vergi Dairesi Müdürlüğü
Vekili : Av. V.Y.
İdari Yargıda
İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı (Menemen Vergi Dairesi Müdürlüğü)
Vekili : Av. K.Ç.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; Menemen İcra Müdürlüğü'nün 2016/328 Talimat sayılı dosyasında yapılan ihale yoluyla satış işlemi sonucunda İzmir İli, Menemen İlçesi, Kesik Köyü, 1213 Ada, 4 Parselde arsa vasfiyla kayıtlı bulunan taşınmaz için davacı tarafından 19.12.2016 tarihinde 111.464,07-TL KDV ve damga vergisinin vergi dairesine ödendiğini, ödenen KDV ve Damga Vergisinin taşınmaz üzerinde 1. derecede arkeolojik sit alanı içerinde olduğu yönünde şerh bulunduğunu ve bu nedenle her türlü vergi resim ve harçtan muaf olduğundan bahisle iadesi istemiyle Menemen İcra Müdürlüğünden hatalı beyan edilen damga vergisi ve KDV'nin iadesi için Menemen Vergi Müdürlüğüne yazı yazılmasının talep edildiğini, müdürlükçe 13.1.2017 tarihinde talebin reddine karar verildiğini ileri sürerek, Vergi Dairesince yapılan tahakkuk işleminin iptaline, 111.464,07-TL 'nin ödeme tarihi olan 19.12.2016 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalı idareden tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

MENEMEN İCRA HUKUK MAHKEMESİ: 3.2017 gün ve E:2017/6, K:2017/82 sayı ile, davacının 3095 sayılı Kanun uyarınca katma değer vergisi mükellefi olup olmadığı, ihaleye konu taşınmazın KDV istisnası kapsamında kalıp kalmadığı, yine 488 sayılı Kanun ile diğer yasal mevzuat kapsamında damga vergisi mükellefi olup olmadığı, istisnalardan yararlanıp yararlanamayacağı, vergiden muaf kabul edilip edilemeyeceği hususunda inceleme yapma görevinin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca Vergi Mahkemelerine ait olduğu ve Mahkemelerinde açılan davanın idari yargıda açılması gerektiği gerekçesiyle, davanın yargı yolu nedeni ile reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İzmir 4. Vergi Mahkemesi: 14.2.2018 gün ve E:2017/411, K:2018/258 sayı ile, dava konusu taşınmaz bakımından sözkonusu muafiyetin uygulanıp uygulanmayacağının tespiti bakımından Mahkemelerinin 4.10.2017 tarihli ara kararıyla Menemen Tapu Sicil Müdürlüğü'nden dava konusu taşınmazın "1. Derecede Arkeolojik Sit Alanı" içerisinde yer alıp almadığı, üzerinde I. veya II. Grup Korunması Gereken Kültür Varlığı şerhi bulunup bulunmadığı ve şerh nedeniyle muafiyeti bulunup bulunmadığı hususlarında Mahkemelerine bilgi verilmesinin istenildiği, 04.12.2017 havale tarihli ara karar cevabı ve ekindeki bilgi ve belgelerin incelenmesi neticesinde dava konusu taşınmaz üzerinde 24.06.1996 tarih ve 2647 Yevmiye numaralı "1. Derecede Sit Alanındadır" beyanının bulunduğunun görüldüğü; bu

durumda dava konusu taşınmazın 2863 sayılı Kanun'un 21/3. maddesi gereği vergiye tabi olmadığından ihale ile satımı nedeniyle katma değer vergisi ve damga vergisi beyannamesi verilmesini gerektiren bir sebep bulunmamasına rağmen verilen beyanname neticesi yapılan KDV ile damga vergisi tahakkuk ve tahsilinde hukuka uygunluk bulunmadığı; davacının faiz istemine gelince; idareyi, eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü tutan Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrası, yargı yeri kararı uyarınca iadesi gereken bir miktar paranın, İdarenin tasarrufunda kalan sürede ilgilisi tarafından tasarruf edilememesinden doğan zararın giderilmesini de kapsamadığı; iadesi gereken tutar yönünden vergi idaresi ile davacı arasındaki ilişkinin, iadenin yargı kararıyla hüküm altına alınması nedeniyle yönetilen-idare ilişkisi olmaktan çıkarak, bir borç ilişkisine dönüştüğü; dolayısıyla, bu ilişkinin borçlusu tarafından alacaklısına, paranın tasarrufundan yoksun kalınan süre için; 1. maddesinde Borçlar Kanunu ve Ticaret Kanunu'na göre faiz ödenmesi gereken hallerde hangi oranda faiz ödeneceğini düzenleyen, "3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun" hükümlerine göre faiz ödenmesi gerektiği gerekçesiyle davanın kabulüne, dava konusu Katma Değer Vergisi ile Damga Vergisinin iptaline, ödenen tutarların ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davacıya iadesine karar vermiş, bu karara karşı davalı vekili tarafından istinaf isteminde bulunulmuştur.

İzmir Bölge İdare Mahkemesi 2. Vergi Dava Dairesi: 10.7.2018 gün ve E:2018/646, K:2018/858 sayı ile, İcra Müdürlüğü tarafından yürütülen takip sonucu vergi alınması işleminin, kanuna aykırılığı iddiasının şikayet yolu ile İcra Mahkemesinde çözümleneceği; Mahkemenin incelemeyi, söz konusu icra dosyası üzerinden yaparak, anılan işlemin Kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar vereceğinin kuşkusuz olduğu; adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın, İcra Müdürlüğünün tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı, 19.12.2016 ve 21.12.2016 tarihlerinde ödenen bu vergilerin iadesinin yasal 30 günlük dava açma süresi içersinde hasım mevkiinde vergi dairesi gösterilerek Vergi Mahkemesinde açılmış davaya konu edilmediği gibi düzeltme/şikayet yolu da izlenerek oluşan ret veya zımni ret işleminin de mevcut olmadığı gözetildiğinde, bu işlemin yasaya uygun olup olmadığının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği sonucuna varıldığı; uyuşmazlık konusu olayımızda olduğu gibi İcra Müdürlüğüne yapılan başvurunun reddi işleminin iptali istemiyle İcra Mahkemesinde açılan emsali bir davada Uyuşmazlık Mahkemesince verilen kararın da aynı mahiyette olduğu gerekçesiyle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun un 14 ve 19.maddeleri de nazara alınarak görev ret kararı verilmesi lazım gelirken işin esası incelenerek verilen kararda yasal isabet görülmediği nedeniyle istinaf başvurusunun kabulüyle, istinafa konu kararın kaldırılmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

İZMİR 4. VERGİ MAHKEMESİ.9.2018 gün ve E:2018/953, K:2018/1327 sayı ile, bozma kararına uyarak, davanın görüm ve çözümünde adli yargı görevli olduğundan, davanın görev yönünden reddi gerektiği gerekçesiyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15. maddesi 1. fıkrasının (a) bendi uyarınca, davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olması nedeniyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili adli ve idari yargı yerlerince verilmiş olan görevsizlik kararları nedeniyle oluştuğunu ileri sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 28.01.2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli ve idari yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Menemen İcra Müdürlüğü'nün 2016/328 Talimat sayılı dosyasında tahsil edilen Katma Değer Vergisi ve Damga Vergisinin; dava konusu taşınmaz üzerinde "1. Derecede Arkeolojik Sit Alanı" içerisinde olduğuna dair kayıt bulunduğu, her türlü vergi resim ve harçtan muaf olduğu, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin Yasaya aykırı olduğu ileri sürülerek, iptali ile ödeme tarihinden itibaren işleyecek faiziyle birlikte iadesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun

"Şikayet ve Şartlar" başlıklı 16. maddesinde;"Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikayet olunabilir. Şikayet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır. Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikayet olunabilir"

"Şikayet üzerine yapılacak muameleler"başlıklı 17. maddesinde; "Şikayet tetkik merciince, kabul edilirse şikayet olunan muamele ya bozulur, yahut düzeltilir. Memurun sebepsiz yapmadığı veya geciktirdiği işlerin icrası emrolunur"

"Tetkik mercii" başlıklı 4. maddesinde de: "İcra ve iflâs dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikâyetlerle itirazların incelenmesi icra tetkik mercii hâkimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hâkim tarafından yapılır. İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü ile Adalet Bakanlığınca icra tetkik merciinin birden fazla dairesi kurulabilir. Bu durumda icra tetkik mercii daireleri numaralandırılır. İcra tetkik merciinin birden fazla dairesi bulunan yerlerde iş dağılımı ve buna ilişkin esaslar, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir. Her icra tetkik mercii hâkimi, kendisine Adlî Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığınca dönüşümlü olarak bağlanan icra ve iflâs dairelerinin muamelelerine yönelik şikâyetleri ve itirazları inceler, bu dairelerin gözetim ve

denetimlerini yapar, idarî işlerine bakar. İcra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine karşı vuku bulacak şikayet ve itirazların tetkik mercii o mahkemenin hâkimidir."

Hükümleri yer almaktadır.

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" başlıklı 6. maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hükmüne yer verilmiştir.

Hal böyle iken, İcra Müdürlüğü tarafından yürütülen takibe ilişkin olarak yapılan ihale sonucunda alınan taşınmaza ilişkin, icra müdürlüğünce verilen K.DV ve Damga Vergisi ödenmesine dair kararın, kanuna aykırılığı iddiasının şikayet yolu ile İcra Mahkemesinde çözümleneceği,mahkemenin incelemeyi, söz konusu icra dosyası üzerinde yaparak, anılan işlemin kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar vereceği kuşkusuzdur. Adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın, İcra Müdürlüğünün tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı gözetildiğinde, bu işlemin yasaya uygun olup olmadığının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği sonucuna varılmıştır.

Belirtilen nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan, Menemen İcra Hukuk Mahkemesince verilen 30.3.2017 gün ve E:2017/6, K:2017/82 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Menemen İcra Hukuk Mahkemesince verilen 30.3.2017 gün ve E:2017/6, K:2017/82sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 28.01.2019 gününde Üyeler Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ

KARŞI OY

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un; "Vergi mahkemelerinin görevleri" başlıklı 6. maddesinde, vergi mahkemelerinin; genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun un uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hükme bağlanmıştır.

Davacı; icra müdürlüğünden satın aldığı gayrimenkul için Katma Değer Vergisini, (sorumlu sıfatıyla) icra müdürlüğü aracılığıyla ödemiş ardından, vergi oranının tarafına iadesi istemiyle, vergi dairesine karşı dava açmıştır. Bu aşamada, icra müdürlüğünün sorumlu sıfatı sona ermiştir. Bu davada; 3065 sayılı Kanun'un, gereğince, davacının katma değer vergisi mükellefi olup olmadığı, mükellef ise yapılan satış işlemi itibari ile kanunda düzenlenen istisnalardan yararlanıp yararlanamayacağı ya da vergiden muaf kabul edilip edilmeyeceği... gibi hususlar incelenecektir. Vergi davalarını çözümleme görevi ise 2576 sayılı Kanun uyarınca idari yargı içerisinde yer alan, vergi mahkemelerine ait bulunmaktadır.

2004 sayılı İcra İflas Kanunu'nun 16. maddesinde öngörülmüş bulunan şikayet yolu, anılan Kanun'un hallini mahkemeye bıraktığı hususlar hariç olmak üzere ve 2004 sayılı İcra İflas Kanun'u hükümlerinin uygulanmasıyla sınırlıdır.

Bu durumda, davacıdan tahsil edilen katma değer vergisinin iadesi istemiyle açılan davanın, görüm ve çözümünde idari yargı içerisinde yer alan vergi mahkemesinin görevli olduğu sonucuna varıldığından, davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolunda verilen karara katılamıyoruz.

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ